

TALABALARNI BADDIY-PEDAGOGIK TAYYORLASH TIZIMIDA CHIZMACHILIK

Nuriddinova Mohigul

Namangan davlat universiteti Magistranti

Annotatsiya: Maqolada pedagogika instituti talabalariga rasm chizishni o'rgatish muammosi yoritilgan. O'quv va ijodiy chizmalarning har xil turlari, tasviriy faoliyatning sinf va darsdan tashqari shakllari ko'rib chiqiladi. An'anaviy va innovatsion chizmachilik darslari, jumladan tabiatdan akademik rasm chizish, illyustrativ ishlar va tabiiy muhitdagi badiiy faoliyatlar tavsifi berilgan. Plener haqiqiy badiiy obrazlar manbai va bo'lajak o'qituvchilarga rasm chizishni o'rgatishning samarali vositasi sifatida ta'riflanadi. Maqola materiali talabalarning oliy badiiy-pedagogik ta'limi, tasviriy san'atni o'qitish metodikasi va o'qituvchilari uchun foydali bo'lishi mumkin.

Tayanch so'zlar: o'quv chizmasi, ijodiy chizma, hayotdan chizma, uloqtirish, eskiz, sistema, plener.

Pedagogik profildagi oliy o'quv yurtlari sharoitida talabalarni badiiy-ma'rifiy tayyorlashning zamonaviy tizimi o'z dastur mazmunida tasviriy san'atning professional talabchan va ijodiy yo'naltirilgan turlari (grafika, rangtasvir, haykaltaroshlik, bezak ishlari va boshqalar) bo'yicha darslarni o'z ichiga oladi. Tasviriy faoliyatning asosiy turi va fazoviy san'atning barcha turlariga xos bo'lgan, molbert, amaliy va monumental shakllarda mujassamlangan obrazli asos sifatida maxsus san'at fanlarini o'qitish tizimida rasm chizish muhim ahamiyatga ega. Chizmachilikning asosiy roli voqelikni kuzatish, o'rganish va obrazli aks ettirish faoliyati bilan bog'liq bo'lgan umumiy rivojlanish, ko'p funktsiyali tabiati tufayli turli davrlarning taniqli san'at, madaniyat, ta'lim arboblarning fundamental asarlari va kontseptual bayonotlarida e'tirof etilgan.

C. Cennini, Leonardoda Vinchi, L.B. Alberti, Mikelanjelo, D. Vasari, A. Dyurer, J.-J. Russo, D. Didro, I.V. Gyote, P.P. Chistyakova, N.P. Krimova va boshqalar. O'quv chizmasining nazariy-uslubiy (tarixshunoslik, san'atshunoslik, pedagogik) va empirik asoslanishi, o'qituvchi talaba-o'qituvchilarning kasbiy tayyorgarligi tizimida yetakchi, tuzilmani tashkil etuvchi o'quv intizomi sifatida ilmiy tadqiqot va didaktik ishlarda berilgan. badiiy pedagogika bo'yicha D.N. Kardovskiy, E.S. Alekseeva, G.B. Smirnova,

"PROBLEMS AND PROSPECTS FOR THE IMPLEMENTATION OF INTERDISCIPLINARY RESEARCH"

A.M. Solovyova, N.E. Xursand - Lova, N.N. Rostovtseva, N.N. Anisimova, G.I. Orlovskiy, N.P. Kosterina, L.G. Medvedev, A.E. Terentyeva va boshqalar.

Shu bilan birga, ma'lum, xolisona belgilangan sharoitlarda, taniqli pedagogik tamoyillarga bo'ysungan va realistik chizmachilik maktabi an'analarini saqlagan holda olib borilayotgan mazkur yo'nalishdagi ishlar o'ziga xos mahalliy mazmun, didaktik va uslubiy xususiyatlarga ega ekanligi qayd etilgan. , muayyan ta'lim

va madaniy muhit, individual o'qitish uslubi, shuningdek, badiiy va pedagogik texnologiyalarni doimiy ravishda takomillashtirish va dasturiy materialni davriy yangilash bilan belgilanadi. Buryat davlat universitetining pedagogika instituti talabalari bilan badiiy, o'quv va darsdan tashqari ishimiz tizimida ularning o'ziga xos ta'lim, rivojlanish va tarbiyaviy vazifalarini hisobga olgan holda tabaqalashtirilgan o'quv va ijodiy chizma turlari bo'yicha darslar mavjud. Shunday qilib, grafik tasvirning majoziy ifodali, texnik va estetik tomonlarini rivojlantirish bilan bog'liq bo'lgan o'quv chizish jarayoni nazariya va amaliyotning o'zaro bog'liqligi tamoyiliga asoslanadi.

Dastlabki didaktik bosqichda vizual savodxonlikning qonuniyatlari va qoidalari (kompozitsiya, istiqbol, rangshunoslik, soyalar nazariyasi, tasviriy geometriya, plastik anatomiya va boshqalar) ustuvor, kirish qiymatiga ega, chunki "chizmasiz rasmni o'zlashtirish mumkin emas. jiddiy ilmiy bilimlar". Ya'ni, dastlab "san'at... qoida va uslublardan o'rganiladi, keyin esa amalda o'rganiladi" Ushbu dialektik qonuniyatdan kelib chiqqan holda, sinf sharoitida o'tkaziladigan o'quv chizmachilik darslarining mazmuni o'zaro bog'liq ikkita faoliyat turini o'z ichiga oladi - real tasvir qonuniyatlarini o'rganish va sahnalashtirilgan tabiatdan chizmalarni bajarish. O'quv tomoshalari (natyurmort) tabiiy, ijtimoiy, madaniy voqelik ob'ektlaridan iborat bo'lib, alohida olingan yoki guruhlariga birlashtirilgan, turli darajadagi murakkablikdagi tekislik va hajmli shakllardan tuzilgan.

Volumetrik geometrik jismlar (kub, shar, prizma, silindr, konus, kesilgan konus, piramida va boshqalar), klassik artefaktlarning haykaltarosh nusxalari (dekorativ rozet, kapital, byust va boshqalar), mahalliy - rus, buryat - xalq buyumlari. hayot (aylanuvchan, krinka, tus, savat, samovar, choynak, tovoq, vaza, ko'za (dombo), piyola (ayaga), hadak va boshqalar), ish asboblari (molga, chisel, arra, bolg'a, bolg'a, temir arra, arra, chinor, bolta va boshqalar), san'at atributlari (daftari, kitob, palitra, skripka, xur, teatr niqobi, qo'g'irchoqboz va boshqalar), sabzavotlar va mevalar (karam, piyoz, pomidor, baqlajon, qalampir, olma, nok, apelsin, limon va boshqalar) - tabiiy mahsulotlar va modellar shaklida, tabiiy kelib chiqadigan boshqa

"PROBLEMS AND PROSPECTS FOR THE IMPLEMENTATION OF INTERDISCIPLINARY RESEARCH"

ob'ektlar (gullar, rezavorlar, qo'ziqorinlar, konuslar, bargli va ignabargli daraxtlarning shoxlari, dengiz qobig'i va boshqalar).

Tabiatdan rasm chizishda o'quv jarayonini tashkil etishda topshiriqlarni ketma-ket murakkablashtirish printsiplari - ularning predmeti, mavzu shakllarining konfiguratsiyasi va tuzilishi, bajarilishining texnik va badiiy xususiyatlari kuzatiladi. Akademik chizmachilikni o'rganish jarayonida modellarning konstruktiv tuzilishini analitik o'rganishga, birlashtirilgan turdagi ob'ektlar asosida yotadigan umumlashtirilgan tekislik va hajmli shakllarni aniqlashga, ularning teksturali, rang-barang, tonal va boshqa formativ xususiyatlarini hisobga olishga katta e'tibor beriladi. xususiyatlari.

Ushbu kognitiv jihatlarni amaliy darajada amalga oshirish tabiatni uslubiy jihatdan barkamol tasvirlash, o'quvchilarning fazoviy tafakkurini shakllantirish, akromatik va xromatik badiiy materiallar (qalam, ko'mir, sepia, sanguine, pastel va boshqalar). O'quv muhitini chizish bo'yicha ishlarning dastlabki bosqichida talabalarga uslubiy ravishda bir qator grafik mashqlarni bajarish taklif etiladi (tabiatning strukturaviy xususiyatlarini tahlil qilish, kompozitsiyaning optimal variantini izlash, turli xil chizmalarni ishlab chiqish). texnikalar, tonal munosabatlarni aniqlash va boshqalar) va o'quv vazifasining asosiy bosqichini muvaffaqiyatli amalga oshirishni ta'minlash uchun mo'ljallangan aniq badiiy va didaktik vazifalarni hal qilishga qaratilgan foreskets.

O'quv chizish jarayonida hayot prototiplarini qayta tiklaydigan aks ettiruvchi tasvirlar toifasiga xotira va tasvirdan olingan chizmalar kiradi. Ular uchun majoziy asos talabalarning kuzatish tajribasida aks ettirilgan qisqa muddatli sinf ishlab chiqarishlari va atrofdagi voqelikning boshqa ob'ektlari hisoblanadi. Bunday holda, vizual faoliyat mahsulotlarining sifati ko'p jihatdan qabul qiluvchilarning kuzatuv va vizual xotirasining rivojlanish darajasiga bog'liq. Yuqorida aytilganlardan kelib chiqadiki, chizmachilik bo'yicha tizimli tashkil etilgan o'quv ishlari analitik-kognitiv, tadqiqotchilik, samarali-faol xarakterga ega bo'lib, uning protsessual kontekstida talabalarning mantiqiy va obrazli fikrlash mexanizmlarini faol jalb qiladi. Shu bilan birga, bo'lajak o'qituvchining maqsadli idrok etish, fazoviy tasvir, vizual xotira, badiiy va estetik did kabi o'ziga xos fazilatlar va shaxsiy xususiyatlarini sinkretik - kognitiv, hissiy, tasviriy asosda shakllantiradigan rivojlantiruvchi ta'lim tamoyili amalga oshirilmoqda. , va hokazo.. Darsda rasm chizish bo'yicha o'quv materialini muvaffaqiyatli o'zlashtirish uchun pedagogik ishning o'rganilgan ko'rgazmali, og'zaki va

amaliy usullaridan foydalaniladi. Shu bilan birga, kerakli ta'lim natijasiga erishishning eng samarali usuli - bu chizmalarni bajarish ketma-ketligini va individual tasvir texnikasini amaliy ko'rsatishdir. Pedagogika instituti talabalarini badiiy tayyorlash tizimida chizmachilikning o'quv (tabiiy) turi bilan bir qatorda ijodiy chizmachilik ham muhim o'rin tutadi. Ularning etakchi funktsionalligi orientatsiya bir qator tashkiliy, didaktik va uslubiy xususiyatlar bilan tavsiflangan ijodiy yo'naltirilgan kompozitsion faoliyat bilan belgilanadi.

Shunday qilib, agar o'quv rasmida o'quv va tahliliy vazifalar birinchi o'ringa chiqsa, unda "ijodiy rasm yangi va o'ziga xoslikni yaratish uchun allaqachon olingan bilim va ko'nikmalar asosida amalga oshiriladi" [3, p. 9]. O'zining dasturiy ta'minotida tabiatdan o'quv ishlaridan uzoqlashish, ijodiy rasm chizish jarayoni va natijasi (alohida mavzu yoki mavhum tasvirlar, syujet-tematik kompozitsiyalar yaratish) o'quvchilarning ijodiy qobiliyatlarini ochish va takomillashtirishga qaratilgan. Ijodiy rasm chizish usuli, asosan, o'quvchilarning shaxsiy badiiy tajribasiga asoslanadi, bu ularning grafik o'zini

o'zi ifodalash shaklida samarali natijaga ega. Bu holda tabiiy tasvirlar kerak bo'lganda, bo'ysunuvchi etyud materiali sifatida jalb qilinadi. Sintetik (psixologik, intellektual, proyektiv, instrumental) faoliyat natijasida kompozitsion jihatdan tugallangan shaklda ijodiy chizma yaratish voqelikni obrazli aks ettirish va maxsus badiiy voqelikni original grafik vositalar yordamida modellashtirishni o'z ichiga oladi. Buning uchun etakchi psixologik va kognitiv jarayonlarning (diqqat, idrok, xotira, fikrlash, tasavvur) ishtiroki bilan bir qatorda, ijodiy fikrlash va tasavvurni qayta tiklash kabi yuqori aqliy funktsiyalarni faollashtirish kerak. Shu bilan birga, mualliflarning birgalikdagi tasviriy, ijodiy va hayotiy tajribasi bilan belgilanadigan shaxsiy omil sifatida appersepsiya fenomeni hal qiluvchi rol o'ynaydi.

Ijodiy chizma ustida ishlashda qo'yilgan vazifalarga qarab va tasvirning maksimal ifodaliligiga erishish uchun aglyutinatsiya, o'zgartirish, giperbola, allegoriya, grotesk va boshqalar usullari qo'llaniladi. Ijodiy rivojlanish uchun talabalarga mavzular taklif etiladi. turli janr jihatlarini (tarixiy, mifologik, portret, landshaft, hayvoniy, kundalik, jangovar va boshqalar) o'z ichiga oladi, bu dunyoning tabiiy, ijtimoiy va madaniy tasvirini tasvirlaydi. Ijodiy chizmalarni bajarishda asosiy vazifa tasviriy san'atning asosiy kategoriyasi sifatida berilgan mavzuni keng qamrovli umumlashtirilgan, kompozitsion tarzda ishlab chiqilgan g'oya ko'rinishida obrazli tushunish va muallifning maqsadini badiiy tasvir shaklida tasvirlashdir.

Chizma ustidagi ijodiy kompozitsion ishning o'ziga xos yo'nalishga ega bo'lgan organik qismi tasviriy faoliyatdir. Uning vizual va amaliy natijalari kitob va molbert grafik varaqlari formatida ishlab chiqariladi. Illyustratsiya uchun manba material sifatida mumtoz va zamonaviy adabiyot asarlari (nasr, she'riyat), katta rus, buryat, evenki folklorining kichik shakllari (xalq dostonlari, ertaklar, topishmoqlar, maqollar, matallar va boshqalar).

Tasviriy janrdagi ishlar o'quvchilarning umumiy va badiiy rivojlanishiga ijobiy ta'sir ko'rsatadi. Matn materiali bilan ishlashda ularning obrazli tafakkurining faol shakllanishi, adabiy asarlar tilining konnotativ xususiyatlarini tushunish imkonini beruvchi o'quvchi madaniyatining yuksalishi kuzatiladi, bu asl muallifning asl nusxasida olingan illyustrativ tasvirlarda sublimatsiyalangan ifodani topadi. usul. Taklif etilayotgan ijodiy topshiriqlarning mavzusi o'zining obrazli mazmunida tipik va innovatsion (mintaqaviy) komponentlarni o'zida mujassam etgan chizmachilik

ish dasturining o'ziga xosligini belgilaydi, masalan: "Mening sevimli adabiy qahramonlarim", "She'riyat olamida", "Mening oila", "Xalq hayoti motivlari", "Viloyatimiz kasblari", "Oh, sport, sen dunyosan!", "Mening kelajak kasbim", "Shonli dengiz – muqaddas Baykal", "Verxneudinskaya yarmarkasi", "Ko'rish off Transbaikal qish", "Sagaalgan" va boshqalar. Mavzu jihatidan farq qiluvchi dasturning infratuzilmaviy mazmunini ijodiy talqin qilish o'quvchilarni tevarak-atrofdagi voqelikning moddiy va ma'naviy tomonlari mohiyatini chuqurroq o'rganishga undaydi. O'zlarining dunyoga bo'lgan qarashlarini vizual shaklda aks ettirgan holda, ular rasmlarda o'zlarining shaxsiy hissiy munosabatlarini ifodalashni o'rganadilar va tasvirlangan voqealar va qahramonlarga estetik, axloqiy baho beradilar.

Maktab tasviriy san'at o'qitish metodikasining o'ziga xos xususiyatlaridan kelib chiqib, bunda o'qituvchining pedagogik chizmasiga, ya'ni darsda turli xil tasvirlarni bo'r bilan tasvirlash orqali amaliy ko'rsatishga muhim o'rin beriladi. o'quv chizmasi fanidan talabalarga doskada ishlash texnologiyasini o'rgatishga zarur e'tibor beriladi. Shu bilan birga, uslubiy tavsiyalarga amal qilgan holda, tushuntirish pedagogik rasmlari "nafaqat yuqori didaktik fazilatlari, balki aniq badiiy fazilatlari bilan ham ajralib turishi kerak. Shundagina bu chizmalar o'z vazifalarini muvaffaqiyatli bajaradi" [4, b. 5].

Chizmachilik kursini o'zlashtirishning boshidanoq o'quvchilarning o'quv va sinfdan tashqari mashg'ulotlari mazmuni qisqa muddatli rasm chizishning ikki turi bo'lgan eskiz va eskizlarni (hayotdan, xotiradan, tasavvurdan,

tasavvurdan) amalga oshirishni o'z ichiga oladi. ekspressiv vositalar ko'pincha chiziq bo'lib, noyob soya yoki tonal nuqta bilan to'ldiriladi. Bir tomondan, eskiz va eskizlar mustaqil badiiy qiymatga ega bo'lgan tasviriy faoliyatning maqsadli natijasi sifatida qaralsa, ikkinchi tomondan, ular o'quv va ijodiy vazifalarni bajarishda yordamchi ishchi material sifatida foydalaniladi, ularning yaratilishini kutadi. tabiatdan akademik rasmlar, janrli mavzuli kompozitsiyalar va boshqa turlar.grafik asarlar.

"Eskizning asosiy maqsadi", deb ta'kidlaydi professor N.N. Rostovtsev, - chizishda kuzatish qobiliyatini rivojlantirish, plastmassani tezda qo'lga olish qobiliyati

model, uning nisbati va harakatining skuyu xarakteristikasi. Eskiz ko'zning o'tkirligi va aniqligini rivojlantiradi. Xuddi shu muallifning fikriga ko'ra, "eskiz va qisqa muddatli eskizlar nafaqat akademik rasm chizish kursini to'ldirishi, balki u bilan birlashtirilishi, o'quv chizmasining yagona yadrosini tashkil qilishi kerak".

Biroq, "eskizning ijodiy usuli rasm chizishdan tubdan farq qiladi", bu o'zini "eskiz ko'proq jamlash, idrok etish va taqdim etishning ixchamligi bilan ajralib turadi; chizma - tabiat tarkibidan olingan plastik xususiyatlarning nisbiy to'liqligi". Bundan tashqari, eskizlar, qoida tariqasida, tasvir ob'ektining hissiyligi, ifodasi va majoziy o'zgarishi darajasining oshishi bilan tavsiflanadi.

Chizmachilik darslarida talabalarning ko'p qirrali texnik ko'nikmalari va ijodiy qobiliyatlarini muvaffaqiyatli shakllantirish ko'p jihatdan turli xil badiiy materiallardan (qalam, sepiya, sanguine, ko'mir, sous, mumli qalamlar, jel, siyoh, pastel va boshqalar) o'zgaruvchan foydalanishga bog'liq. , qog'oz turlari (chizma qog'ozi, akvarel, bo'yoq, rangli, o'rash, teksturali, guruch va boshqalar) va asboblari (qalam, cho'tka, flomaster, marker, yog'och tayoq, shisha naycha, ishqalanish va boshqalar).

Chizmachilik sohasidagi o'quv-uslubiy faoliyatning favqulodda muhim omili - bu o'quvchilarning shaxsiy fazilatlarini, badiiy rivojlanish darajasi va salohiyati haqidagi bilimlarga asoslangan holda o'quvchilar bilan ishlashga individual yondashishdir. Shaxsga yo'naltirilgan pedagogik muloqot usuli intensiv shakllantiruvchi tabiati tufayli ta'lim sub'ektlarining kognitiv va faol faolligini keltirib chiqaradi, doimiy ravishda "proksimal zonalarini" yaratish orqali tartibga soluvchi, tuzatuvchi, rag'batlantiruvchi, nazorat qiluvchi, proyektiv funktsiyalarni amalga oshirishga imkon beradi. Talabalar uchun rivojlanish". Tajriba shuni ko'rsatadiki, pedagogik yo'l-yo'riqning guruh usullarini chizmachilikni o'qitishga individual yondashuv bilan

uyg'unlashtirish bo'lajak o'qituvchining badiiy ta'limi va shaxsiyatini rivojlantirishning eng samarali natijasini beradi.

Pedagogika instituti talabalari uchun badiiy tayyorgarlik tizimi auditoriyadan tashqariga chiqib, mahalliy ekologik muhitda o'tkaziladigan qisqa muddatli plener darslarini nazarda tutadi. Bu holda majoziy bilish va badiiy aks ettirishning predmeti tabiiy ob'ektlar va hodisalardir.

Yaqin atrofdagi bog'lar, maydonlar, xiyobonlarga amaliyotda chiqishlar tabiatdan o'simlik shakllarining yaxlit va parchalangan shakllarini (daraxtlar, butalar, shoxlar, barglar, gullar va boshqalar) kuzatish, tahlil qilish va eskiz va eskizlarini yaratish imkonini beradi. Shu bilan birga, plener darslari dasturi tabiiy manbasi tabiiy voqelik bo'lgan landshaftni (chiziqli va yorug'lik-havo istiqbollari, chiaroscuro, rangshunoslik va boshqalar) real tasvirlash qonuniyatlarini vizual o'rganishni o'z ichiga oladi. .

Ularning amaliy konsolidatsiyasi landshaft motivlarini chizish jarayonida amalga oshiriladi - landshaftning haqiqiy idrok etilgan mahalliy va panoramik ko'rinishlari.

Tabiiy muhitdagi badiiy-pedagogik ish tasviriy, hissiy va mantiqiy bilish jarayonlarini birlashtirgan holda tabiiy materialni vizual, pertseptiv va analitik tadqiq qilishni tashkil etish orqali quriladi. Shu bilan birga, majoziy-kognitiv faoliyat tarkibida, ilmiy tadqiqotlardan farqli o'laroq, tabiat ob'ektlari va hodisalarining estetik tomoni o'z aksini topadi, bu qabul qiluvchi shaxsining hissiy sohasiga bevosita ta'sir qiladi. samarali badiiy jarayon. Plener darslari jarayonida tasdiqlangan ish usullari quyidagilardir: suhbat, kuzatish, tahlil qilish, taqqoslash, taqqoslash, umumlashtirish va hayotdan olingan bilimlar, vizual tasvirlar va taassurotlar majmuasini yaqqol mujassamlashtirgan yakuniy bosqich sifatida.

Natijada, tabiiy voqelik bilan aloqada tashkil etilgan ko'p qirrali o'quv-ijodiy faoliyat sinfdagi mashg'ulotlarga nisbatan estetik idrok, kuzatish, fazoviy tasvir, vizual xotira, xayoliy fikrlash, tasavvur va boshqa foydali shaxsiy ko'nikmalarning kompleks rivojlanishining yuqori samarasini ta'minlaydi. va badiiy fazilatlar.

Bundan tashqari, tabiatning shartli optik qonuniyatlari bilan tanishish misolida, kompetentli istiqbol, hajmli, plastik tasvirni qurish qonuniyatlarini ishlab chiqish

va ichkilashtirish yanada muvaffaqiyatli bo'lib, bu rasm chizishda ilmiy o'qitish tamoyiliga mos keladi. Tabiiy tabiiy materialda o'zlashtirilgan va ongli darajada mustahkamlangan realistik san'at maktabining qonunlari va qoidalari o'quvchilarning turli xil grafik, tasviriy va plastik faoliyatida,

shuningdek, ularning bir qator jihatlarida universal qo'llaniladi. kundalik amaliyot. Shunday qilib, Pedagogika instituti talabalariga tasvirlangan o'quv va ijodiy faoliyat turlari asosida, ularning ta'lim

texnologiyalarini hisobga olgan holda amalga oshirilgan chizmachilikni o'rgatishning tizimli yondashuvi rasm darslarining ko'p funktsional ahamiyati va professional badiiy ijodiyotda samarali rolini ko'rsatadi. va bo'lajak o'qituvchilarning pedagogik tayyorgarligi.

ADABIYOT:

1. Baymetov, B. B., & Sharipjonov, M. S. O. (2020). Development Of Students' Descriptive Competencies In Pencil Drawing Practice. *The American Journal of Social Science and Education Innovations*, 2(08), 261-267.

2. Baymetov, B., & Sharipjonov, M. (2021). OLIY PEDAGOGIK TA'LIMDA TALABALARGA INSON QIYOFASINI AMALIY TASVIRLASH JARAYONIDA IJODIY KOMPYETYENSIYALARINI RIVOJLANTIRISH. *Academic Research in Educational Sciences*, 2(3), 1066-1070.

3. Boltaboyevich, B. B., & Shokirjonugli, S. M. (2020). Formation of creative competences of the fine art future teachers describing geometrical forms (on sample of pencil drawing lessons). *ACADEMICIA: An International Multidisciplinary Research Journal*, 10(5), 1996-2001.

4. Байметов, Б., & Шарипжонов, М. (2020). ОЛИЙ ПЕДАГОГИК ТАЪЛИМДА ТАЛАБАЛАР ИЖОДИЙ ҚОБИЛИЯТЛАРНИ ШАКЛЛАНТИРИШДА ИНДИВИДУАЛ ТАЪЛИМ БЕРИШ МЕТОДИКАСИ (ҚАЛАМТАСВИР МИСОЛИДА). *Academic research in educational sciences*, (4), 357-363.

5. Байметов, Б. Б., & Шарипжонов, М. Ш. (2020). ТАСВИРИЙ САНЪАТДАН МАЛАКАЛИ ПЕДАГОГ КАДРЛАР ТАЙЁРЛАШДА НАЗАРИЙ ВА АМАЛИЙ МАШҒУЛОТЛАРНИНГ УЙҒУНЛИГИ. *ИННОВАЦИИ В ПЕДАГОГИКЕ И ПСИХОЛОГИИ*, (SI-2№ 3).

6. Sharipjonov, M. S. O. G. L. (2021). OLIY PYEDAGOGIK TA'LIMDA TALABALARGA MUAMMOLI MASHG'ULOTLARNI TASHKIL ETISH TECHNOLOGIYALARI. *Science and Education*, 2(2), 435-443.

7. Шарипжонов, М. Ш. (2020). Бўлажак тасвирий санъат ўқитувчисининг касбий маҳоратларини такомиллаштиришда амалий машғулотларни ташкил этиш методикаси. *Молодой ученый*, (43), 351-353.

8. Шарипжонов, М., & Икромова, М. Д. (2018). TASVIRIY SAN'ATDA ANIMALIZM JANRI. *Научное знание современности*, (5), 94-96.

oglu Sharipjonov, M. S. OLIY PYEDAGOGIK TA'LIMDA TALABALARGA MUAMMOLI MASHG'ULOTLARNI TASHKIL ETISH TEXNOLOGIYALARI

